

LAIHIAN KUNTA	
Saapunut	8.12.2025
LAIDno	2025-390
TOS	00.01.05

VALTUUSTOALOITE: Vihreä lippu -ohjelma osaksi Laihian perusopetusta ja varhaiskasvatusta

Sanna Halmesmäki

Vasemmisto/vihreät -valtuustoryhmä

Tällä valtuustoaloitteella esitän, että Laihian kunta ryhtyy toimiin, jotta kuntamme kouluihin ja päiväkoteihin saadaan sisällytettyä laadukas ympäristökasvatus Vihreä lippu -ohjelman avulla.

Vihreä lippu on Suomen suurin kestävän kehityksen ohjelma ja kansainvälinen ympäristömerkki päiväkodeille, kouluille, oppilaitoksille ja vapaa-ajan toimijoille. Vihreä lippu on osa kansainvälistä Eco-Schools-ohjelmaa, jonka on kehittänyt ympäristökasvatusjärjestö Foundation for Environmental Education (FEE). YK:n ympäristöohjelma UNEP suosittelee Vihreää lippua. Ohjelmaan osallistuu Suomessa tällä hetkellä noin 370 koulua, oppilaitosta, päiväkotia sekä lasten ja nuorten vapaa-ajan toimijaa. Maailmanlaajuisesti ohjelmassa on mukana 75 maata ja 51 000 koulua.

Vihreä lippu -ohjelman periaatteet ovat osallisuus, ympäristökuormituksen vähentäminen, kestävän kehityksen kasvatusta osana jokapäiväistä arkea, jatkuva parantaminen ja yhteistyö ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

Vihreä lippu -ohjelmaan sisältyy yhdeksän eri teemaa, jotka linkittyvät YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin:

Vesi: Vesi-teeman puitteissa pyritään vähentämään sekä oman toimintayksikön että yksittäisten ihmisten vedenkäyttöä. On tärkeää ymmärtää puhtaan veden merkitys kaikelle elämälle maapallollamme. Tämän tavoitteen saavuttamisessa auttaa tutustuminen mm. veteen liittyviin luonnonilmiöihin sekä lähiympäristön ja maailman vesivarantoihin.

Energia: Energia on laaja-alainen ilmiö ja tähän teemaan voi tarttua useista eri näkökulmista: esim. energia luonnonilmiönä, energiantuotanto ja ilmastonmuutos tai energia ihmisen liikkumisessa. Energia-projektissa oleellista on ymmärtää energian säästön välttämättömyys sekä oppia keinoja vähentää omaa energiankulutustaan.

Jätteet: Jätteiden lajittelun kuntoon saattaminen ja kokonaisjättemäärän vähentäminen ovat päätavoitteina Jätteiden vähentäminen -teemaisessa Vihreä lippu -projektissa. Samalla kannattaa perehtyä yhdessä siihen, kuinka jätteiden lajittelu ja vähentäminen säästää luontoa, ja miksi luonnonvarojen säästäminen on tärkeää.

Lähiympäristö: Lähiympäristöön tutustuminen ja siitä välittäminen toimivat pohjana henkilökohtaisen luontosuhteen kehittymiselle. Kenellä tahansa on oikeus ja mahdollisuus pyrkiä tekemään omasta asuin- ja oleskeluympäristöstään parempi. Teema tarjoaa

mahdollisuuden aktiiviseen kansalaisvaikuttamiseen sekä uusien suhteiden luomiseen lähiympäristön toimijoiden kanssa.

Kestävä kulutus: Ekotehokkuus, kulutuskriittisyys, kierrättäminen, uudelleenkäyttö... Jokainen meistä tekee päivittäin kulutusvalintoja, jotka vaikuttavat ympäristöön ja luonnonvarojen kulutukseen. Teeman yhteydessä pureudutaan oman toimintayksikön sekä yksilöiden kulutusvalintoihin ja niiden ympäristövaikutuksiin. Pohtimisen arvoista on myös se, kuinka paljon meidän oikeastaan tarvitsee kuluttaa?

Yhteinen maapallo: Yhteinen maapallo -teemassa tutustutaan maapallomme luonnon ja kulttuurien monimuotoisuuteen, opetellaan hahmottamaan elämämme globaaleja yhteyksiä sekä vaikutetaan maailmanlaajuisiin ympäristöongelmiin. Osana teemaa käsitellään myös ihmisoikeuksia ja niiden yhteyttä ympäristökysymyksiin.

Terve elämä: Terve elämä -teema yhdistää kaksi elämän kannalta tärkeää näkökulmaa: ympäristön ja ihmisten hyvinvoinnin. Millä yksinkertaisilla keinoilla voimme edistää näitä molempia? Terve elämä -teema painottuu neljään osioon, jotka ovat ruoka, liikkuminen, tupakka ja päihteet sekä sosiaalinen kestävyys.

Ilmastonmuutos: Ilmastonmuutos on aikamme merkittävimpiä ongelmia ja siksi se on hyvin tärkeä aihe käsiteltäväksi lasten ja nuorten kanssa. Jokainen meistä voi omalla toiminnallaan vaikuttaa ilmastonmuutoksen etenemiseen – ja yhdessä voimme vaikuttaa entistä enemmän! Ilmastonmuutosta voidaan käsitellä monin tavoin lasten ja nuorten iän mukaisesti, toivoa ja toimijuutta vahvistaen.

Luonnon monimuotoisuus: Luonnon monimuotoisuus -teemassa havainnoidaan, tutkitaan ja suojellaan luonnon monimuotoisuutta. Aihe on tärkeä, sillä luonnon köyhtyminen on aikamme merkittävimpiä ongelmia, myös Suomessa. Teeman materiaalit sisältävät tärkeimmät tiedot luonnon monimuotoisuudesta sekä paljon toimintavinkkejä luonnonkirjon vaalimiseen, muun muassa kansalaisvaikuttamiseen ja arjen tekoihin.

Toiminnan vaikutukset ulottuvat myös laajemmalle lasten ja nuorten koteihin sekä lähiympäristöön.

Vihreä lippu -ohjelman mahdolliset hyödyt kunnalle:

- Lasten ja nuorten ympäristötietoisuus lisääntyy
- Kestävän arjen käytännöt ja ympäristön siisteys paranee
- Tukee ilmasto- ja hyvinvointitavoitteita
- Lisää yhteisöllisyyttä ja ylpeyttä omasta koulusta (sertifikaatti näkyvä tunnus) sekä kokemusta oman toimijuuden ja osallisuuden tärkeydestä ympäröivän maailman ja oman yhteisön hyväksi
- Vetovoimatekijä

Toimenpide-ehdotus: Kirkonkylän alueen roskaamisongelman näkökulmasta Kirkonseudun koulut ovat nähdäkseni akuuteimmin kattavamman ympäristökasvatuksen tarpeessa, joten ehdotan, että Vihreä lippu -ohjelma pilotoidaan Rauhalan ala- ja yläkouluissa sekä Kirkonkylän koulussa, ja pilotoinnin vaikutusten arvioinnin perusteella päätetään, laajennetaanko ohjelman käyttöä myöhemmin myös muihin kouluihin sekä mahdollisesti myös varhaiskasvatukseen.

Ehdotan myös, että koulujen tai päiväkotien ilmaistessa oma-aloitteisesti halukkuuden osallistua ohjelmaan, se otetaan matalalla kynnyksellä käyttöön myös kyseisissä yksiköissä.

On hyvä selvittää alkuun, mitä kestäväen kehityksen käytäntöjä pilottikouluissa jo on, jotta vältytään päällekkäisiltä toimenpiteiltä ja voidaan yhdistää Vihreä lippu -ohjelma jo olemassa olevaan toimintaan.

Kustannusvaikutus:

Kaikissa näissä kolmessa koulussa on yli 100 oppilasta, joten ohjelman vuosikustannukset olisivat 600 euroa per koulu eli yhteensä 1800 euroa vuodessa. Viiden sertifioitun projektin jälkeen koulut siirtyvät kestäväälle tasolle, jolloin koulukohtaiset kustannukset olisivat 250 euroa per koulu eli yhteensä 750 euroa vuodessa.

Laihialla 8.12.2025

Liite: alustuspuhe Ympäristökasvatus-valtuustoaloitteeseen

Ensi vuoden alussa Suomessa alkaa mittava hanke, jonka tarkoitus on parantaa viiden eri vesistön vedenlaatua. Laihianjoki on näistä vesistöistä yksi kuormitetuimmista. Tämä kertoo siitä, että meillä on vielä paljon parannettavaa ympäristömme hyvinvoinnin turvaamisessa. Tämä hanke ei yksinään riitä, vaan meidän tulee myös asukkaina parantaa tapojamme. Nyt onkin erinomainen hetki lisätä lasten ja nuorten ympäristötietoutta, jotta lähiluontomme säilyisi hankkeen jälkeen tulevaisuudessakin hyvinvoivana. Luonto huolehtii meidän kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnistamme erityisen monipuolisella tavalla, ja meidän tehtäväksemme jää huolehtia siitä, että luonto voi hyvin, jotta se kykenee pitämään meistä huolta jatkossakin.

Vaaleissa saamani äänimäärä oli vaikuttava ja sen perusteella on selvää, että kuntalaiset ovat puhtaan luonnon ja kestävien luontoarvojen puolella – siksi tein tämän aloitteen. En puhu tässä yhden vihreän äänellä, vaan ääni on kaikkien laihialaisten ympäristön ystävien.